

BUTLLETÍ n. 4
TARDOR 2014

Waldorf Mallorca

www.waldorfmallorca.com

UNA PASSEJADA PER PRIMER DE PRIMÀRIA

Un dels trets característics de la pedagogia Waldorf és la consideració de que la manera d'entendre sentir i viure el món de les persones va evolucionant al llarg de la vida, i més encara dins dels anys corresponents a la infància. És per això que dins el currículum de les escoles Waldorf, i amb treball de cada mestre, tractem de donar resposta a les necessitats que presenten els infants en cada moment, ja siguin físiques, anímiques o espirituals, amb la seguretat que aquesta resposta establirà una base per tot el que esdevindrà en la seva vida futura.

Aquesta evolució en el que podem anomenar la consciència del nen, seria equiparable a la que ha seguit la humanitat al llarg de milers d'anys a les diferents èpoques culturals viscudes, i d'aquesta manera, tractem que cada curs es vinculi amb un d'aquests períodes històrics, ja sigui pel tipus d'activitats que es realitzen, o per la temàtica de les narracions que s'expliquen.

Portant aquesta manera d'entendre la vida i l'aprenentatge a allò concret, dins les Escoles Waldorf tractem de seguir un procés, un camí d'experiència que ompli de sentit tot el que trobarà el nen un cop ja sigui adult.

El començament d'aquest viatge a l'escola primària (una vegada ja s'ha experimentat amb el moviment a l'època d'infantil) ens porta a conèixer al primer curs les lletres i paraules, els nombres i les operacions bàsiques, i els dibuixos de formes, que permeten estructurar el domini del temps i de l'espai d'una manera progressiva i assequible pels petits, tenint com a fil conductor les narracions dels contes de fades.

El pas d'infantil a primària

El fet de poder encetar una nova etapa vital és tan important com poder tancar bé l'anterior. És per això que el primer dia de l'escola pels nens de 1er de primària és realitza una celebració en la qual simbòlicament deixen enrere el món dels petits per entrar en un altre món de nens més grans mostrant que ja estan preparats per realitzar un altre tipus d'activitats a l'escola. Cada nen passa per un bonic arc fet de flors entregant al mestre que el crida una flor que confeccionarà el ram de la nova classe.

Després d'aquest primer dia, el nen entra en un ritme d'activitat que li permet desenvolupar una respiració entre concentració i relaxació, treball mental i pràctic, moviment i repòs, escolta i participació, observar i fer.

La classe principal i els períodes

Durant les dues primeres hores del dia apareix molt clarament aquesta respiració a la classe. El primer moment ens dediquem al que els mestres anomenem la part rítmica: comencem amb una serie d'activitats on apareix el moviment endreçat, l'art de la paraula i la poesia, la música, el joc... molt sovint combinats. Aquest espai ens permet sincronitzar els ritmes individuals en un de col·lectiu, fent que nens i nenes estiguen disposats per una feina més vinculada a la concentració.

Després d'aquest moment ens centrem en els aprenentatges més acadèmics, sempre presentats d'una manera assequible pels infants. Aquests aprenentatges també estan associats a un ritme, així, és durant un temps d'unes 4 setmanes que es desenvolupa una mateixa àrea, i és el que solem anomenar un període.

El temps del final de la classe principal s'utilitza per escoltar la narració, un moment on apareix un gest de relaxació, però al mateix temps una certa concentració al seguir el fil de la història.

Els períodes a la classe de primer

Durant els tres trimestres del primer curs, es manté una estructura similar en la qual es comença amb un període de dibuix de formes, després un de lletres i s'acaba amb el de nombres.

El dibuix de formes treballa amb el moviment del cos organitzant l'espai en línies rectes i corbes. A poc a poc els nens van portant aquest moviment des del cos a les mans, arribant a convertir un dibuix sobre el qual s'ha ca-

minat al terra en una línia en un paper. D'aquesta manera es fa que la experiència del dibuix sigui no només mental sinó també viscuda en el fer amb el cos. És gràcies al dibuix de formes que podem preparar als nens i nenes pel traçat de lletres i nombres.

El període que anomenem de les "lletres" acostar als nens al procés de lectoescriptura realitzant un recorregut per tot l'alfabet mitjançant una història narrada pel mestre. Així cada lletra té un sentit de ser dins la paraula, i la

paraula esdevé viva en la consciència de l'infant. Les lletres i les paraules s'escolten, es dibuixen i s'escriuen, i finalment es llegeixen.

Les matemàtiques tenen dins la pedagogia Waldorf un tractament ben especial. Els primers aprenentatges, els nombres, són mostrats com elements no sols quantitatius, sinó també qualitatius. Cada nombre representa una qualitat: l'u representa la unitat, allò que forma un tot, el 2, el dos la dualitat, els oposats, el tres la trinitat, l'element neutralitzant, etc. sempre mostrant aquests conceptes en forma d'imatge, en llenguatge poètic.

El moviment en l'espai és indispensable per desenvolupar un bon pensament matemàtic, d'aquesta manera realitzem una gran quantitat d'exercicis que impliquin el moviment de tot el cos. Les matemàtiques deixen de ser de domini exclusiu del cap arribant a formar part de tot el cos, fins la punta dels dits dels peus.

Les especialitats

Les activitats artístiques, així com la llengua estrangera o els treballs manuals són els altres elements que completen el dia a dia a la primera classe.

La *música* facilita al nen a endreçar el seu món interior. A primer encara

s'utilitzen melodies pentatòniques que ajuden al nen a mantenir un estat de calma i harmonia. Els instruments utilitzats en aquest primer curs són la lira pentatònica, i des del segon trimestre la flauta pentatònica.

La *pintura* amb aquarel·la aporta uns elements que afavoreixen la salut anímica dels infants. El treball amb el color utilitzant el paper mullat segueix un llarg camí durant tota la primària. Al començament es tracta més de jugar amb les qualitats del color que buscar fer representacions pictòriques, i poc a poc aquest jugar esdevé un domini de l'aigua i la pintura a les classes superiors.

L'*Eurítmia* és una altra de les arts treballades a l'escola Waldorf. Ja des dels inicis de la pedagogia Waldorf a Stuttgart, el 1919, l'eurítmia ha format part del currículum de les escoles Waldorf. A través del moviment, es desperta i s'enforteix la capacitat expressiva dels infants i no només en l'aspecte purament físic. Mitjançant els sons de les paraules i la música es busca agilitat, mobilitat, plasticitat i activitat en el seu món interior.

Les *llengües estrangeres* comencen a formar part de la vida dels nens mit-

jançant jocs, cançons, poesies. Es busca acostar al nen a la musicalitat del llenguatge, a endinsar-se de forma natural en ella, de la mateixa manera que es fa amb la llengua materna.

Els *treballs manuals* són molt importants pel desenvolupament intel·lectual del nen. Una cita de Rudolf Steiner diu "Dits àgils ens portaran més endavant a un pensament àgil". Cada cop més els neuròlegs estan descobrint de quina manera el moviment físic esdevé en un desenvolupament de les connexions neuronals. El fet de seguir tot el procés de la llana, des de que està bruta, acabada desquilar fins a poder teixir amb ella, passant pel rentat, cardat, filat i capdellat, acostar al nen, com comentàvem abans, a una manera viva d'entendre el món.

**Rafael Gómez, Mestre Waldorf.*

PA NEGRE MALLORQUÍ (AMB BLAT XEIXA)

El blat xeixa era el més conreat a Mallorca. Aquest blat és de mitja força, produeix una farina menys espectacular i a més és més feixuc a l'hora de pastar, per això, cal suposar que amb l'arribada de blats de gran força, restà eclipsat per la blancor i la suavitat d'aquests.

Així començà un cert declivi del pa negre o moreno compensat per l'apogeu d'un pa blanc. A més, el pa negre tenia l'estigma d'anar associat a la gent pobra.

Però, la història ha capgirat aquest capavall, ja que la popularitat del pa negre ha tornat a créixer en saber que la seva composició —amb blat més integral i amb menys gluten— és més beneficiosa per a la salut i, a més, té un gust més intens que el pa blanc.

Ingredients:

- Farina de blat xeixa (també podeu afegir-n'hi una mica de sègol)
- Llevat mare (210 g per cada kg de farina)
- Una culleradeta de sal
- Aigua

Elaboració:

Posau la farina i el llevat mare en un ribell. Mesclau-hi la resta d'ingredients i feu-ne una pasta. La massa ha de ser compacta però una mica enganxosa. Deixau reposar la mescla devers 5 minuts.

Pastau la massa fins que tengui una textura fina i tots els ingredients hi estiguin ben mesclats. Deixau reposar la massa una hora i mitja o dues.

Feis-ne un parell de plecs sense llevar-ne l'aire de la fermentació. Fenyeu-ho fent-li la forma redona. Deixau-la tovar de 3 a 7 hores. El temps d'aquesta segona fermentació depèn de la temperatura ambient. Com més càlida, més via farà a fermentar. Cal que vegeu que estigui ben inflada.

Coeu el pa, de primeries, a foc fort, una vegada haurà crescut al màxim (uns 15 minuts), abaixau-lo un poqui. En treure'l, posau-lo damunt una reixa a fi que refredi bé.

Per a saber que el pa és cuit deixau que es torri bé. Feu uns copets a la base del pa i si sona buit (com qui toca a una porta) ja el podeu treure.

OCTUBRE

Dissabte 18

Fireta de Tardor (Jornada de portes obertes) De 12 a 16 h, S'Escoleta Waldorf, c/ Laparra n8, Binissalem. Hi trobareu: Servei de restauració i cafeteria, llibres y contes, joguines, material pedagògic i informació sobre el projecte de l'escola de primària.

Dimecres 22

Concert: Carlos Mena i Ensemble Instrumental. A les 20h. Teatre Municipal Xesc Forteza. Agraïm la col·laboració de l'artista que dóna els seus honoraris al projecte de Primària Waldorf de Mallorca. Entrada/Donatiu 10€. Venda de entrades: Punts de venda habitual i a: infowaldorfmallorca@gmail.com

Dissabte 25 i Diumenge 26

ExpoDona, de 10 a 22h. Poble Espanyol. Participarem amb un stand en aquesta exposició. Visita'ns: hi trobaràs material pedagògic, informació sobre la Pedagogia Waldorf i la nostra feina a Mallorca.

Novembre:

Dissabte 29

Fireta de Nadal (Jornada de portes obertes). De 12 a 17h S'Escoleta Waldorf, c/ Laparra n°8, Binissalem.

Més informació: www.waldorfmallorca.com

POEMA LA TARDOR QUE JO CONEC

*Dàmaris Gelabert

La tardor que jo conec
té gust a raïm i cep,
d'olivera i pluja fina,
de bolets amb julivert.

La tardor que jo conec
les petjades fan crec-crec,
botes d'aigua i un paraigua
i el vent que s'enduu barrets.

La tardor que jo conec
porta figues i fruits secs,
mandarines i magranes
i el primer dia de fred.
La tardor que jo conec.

ESTOIG PER A CERES

Materials

- un tros de loneta o de feltre, de 60 cm x 30 cm, o un quadrat fet de punt de 30 x 30 cm
- dos trossos de tela de 15 x 30 cm (a joc amb l'anterior)
- 3 tires elàstiques negres d'1 cm d'ample per 31 cm de llarg
- un cordó de llana d'uns 50 cm de llarg

Procediment

1. Doblegar la loneta per la meitat del revés.
2. Cosir les vores deixant un costat obert per voltejar la tela i col·locar-la del dret. Una vegada fet això, cosir el lateral que queda obert.
3. Cosir novament per tota la vora.
4. En dos costats oposats del quadrat cosir els dos trossos de tela fina (serviran per tapar les ceres i que no es taquin entre elles en enrotllar l'estoig)
5. A una distància de la base de 4 cm, cosir una tira elàstica de manera que quedin separacions folgades de 4 cm amb un espai entre elles d'1 cm (han de quedar 6 espais per a les ceres de bloc). Repetir l'operació en el costat oposat.
6. Cosir una altra tira elàstica en el centre de la tela deixant separacions d'1,5 cm amb un espai entre aquestes d'1 cm (han de quedar 12 espais per a les ceres de llapis).
7. En un extrem cosir el cordó per lligar el paquet que es forma en enrotllar l'estoig.

ESCOLA WALDORF
MALLORCA

1ER CURS - PRIMÀRIA
MATRÍCULA OBERTA

971 88 62 00
www.waldorfmallorca.com
waldorfmallorca@yahoo.es

CONTE PER AL TEMPS DE MICAEL

Imatge: <http://www.lennislarmacia.com.br/>

Explicat per Bronja Zahlingen als seus nins en el Jardí d'infància de Viena. Adaptat d'un conte polonès.

Hi havia una vegada un rei que governava un país molt gran. Viava amb la seva filla en un alt castell des del qual s'albirava fins a molt lluny. Davant del castell hi havia una plaça gran, on se celebraven les festes més belles, amb música i balls. A la filla del rei li encantava mirar des de la seva balconada els colorits festejos que es feien cada any al final de l'estiu, quan la collita havia conclòs.

Els pagesos arribaven des de totes parts amb corones de cereals, amb pomes, peres i altres fruites, amb tomàquets i pastanagues i altres verdures. Tot eren regals per alegrar al rei i a la seva filla. Els pagesos portaven vestits festius i alegres cintes penjaven dels seus barrets. Cantaven i ballaven els balls de la collita. Cada any, quan s'apropava el temps de la festa de la collita, la princesa pujava a la balconada, plena d'esperança, per saber si podria sentir ja les primeres cançons, veure els primers colors. Quina alegria! Però un any no va venir ningú. La princesa va esperar i va esperar inútilment. Per fi va veure que uns camperols s'apropaven. Però, què passava? No portaven cintes de colors ni cantaven alegres cançons.

Caminaven lentament amb les mans buides, amb les cares tristes. Què havia ocorregut? El rei va manar als seus missatgers i els pagesos els van explicar el següent:

- Aquest any no hem pogut collir res perquè un drac ha vingut al nostre poble. És tan salvatge que s'empassa i aixafa tot el que troba en el seu camí, i el que no destrueix d'aquesta forma, ho crema amb el foc que surt de la seva boca. Així que aquest any no podem celebrar la festa de la collita i si no tinguéssim reserves d'altres anys, passariem gana.

El rei, desitjós d'ajudar, va manar immediatament als seus cavallers a lluitar contra el drac. Però quan van arribar a la seva

cova, les seves espases de ferro i les seves llances es torçaven i s'estovaven per la calor del foc i no podien lluitar contra ell. Després, el rei va manar als seus missatgers i li van oferir al drac or, tresors i tot el que volgués, amb la condició que deixés el país. El drac no volia ni or, ni tresors, només volia una bella donzella. Si la hi donaven, es marxaria. Tots es van espantar i ningú no volia oferir la seva filla al drac. Llavors, la jove princesa es va apropar al seu pare.

- Deixau-me anar on hi ha el drac, jo no tenc por, potser pugui salvar el país.

Però el rei li va contestar:

- Ni parlar-ne, estimada filla, no puc lliurar-te al drac! Qui sap el que et farà.

Ningú no va voler deixar marxar a la princesa, però ella insistia.

- Deixau-m'hi anar, Déu em protegirà, i si no hi vaig, el drac seguirà destruint-ho tot i haurem de morir de gana.

El rei per fi va respondre: - Filla meva, vés amb Déu.

La princesa es va posar un vestit i un vel blancs i va pujar a la muntanya on hi havia la cova del drac. No mirava ni a la dreta ni a l'esquerra, només mirava envant i al cel, que estava cobert de núvols negres, mentre bufava un fort vent. Els cavallers van acompanyar a la princesa fins al peu de la muntanya. Allà es van detenir, perquè sabien que amb les seves armes no la podrien ajudar.

El drac de foc va sortir de la cova, i en l'instant que la princesa va mirar cap amunt, els núvols es van obrir i va poder veure el centre del cel. Allà hi havia més claredat que en el Sol, i des d'aquesta llum radiant va aparèixer l'arcàngel Micael amb el seu braç dret estirat, i des de cada estel li va arribar a la seva mà un raig de llum. Un meteorit li va formar una espasa de ferro celestial. El drac no va poder aguantar i quan Micael el va apuntar amb la seva espasa celeste, va caure a terra i no es va tornar a moure. El seu poder s'havia acabat.

La gent es va apropar i van portar a la princesa al costat del seu pare el rei. Després van córrer a les seves cases a buscar fruites, verdures i els més bells cereals dels seus rebosts: - Ara podem celebrar una nova festa de la collita i serà la festa de Sant Miquel. Ja no tindrem por al drac. Així van parlar i se'n van anar amb els seus regals al castell cantant: "En nom de Déu cap a Sant Miquel volem anar, viatgem, viatgem cap a Sant Miquel en nom de Déu."

**I conte contat, aquest
conte s'ha acabat...**